

2011-2015 Ülke Programı Eylem Planı

UNICEF Türkiye'deki çalışmalarına 60 yıl önce, 1951 yılında başlamıştır. UNICEF'in çalışmaları Hükümetle işbirliği programının bir parçası olarak, ülkenin çocuk, kadın ve gençlerle ilgili önceliklerini destekleyecek şekilde yürütülmektedir. Türkiye son 60 yılda çocuk hakları konusunda pek çok kazanım elde etmiştir ancak tüm hakların hayatta geçirilebilmesi için yapılacak pek çok şey vardır.

UNICEF 2011-2015 yılları arasında çocuğun hayata en iyi başlangıcı yapması, sağlığı, eğitimi, korunması ve katılımı alanlarında hükümet ve diğer ortaklarıyla birlikte çalışmaya devam edecektir. Bu yeni ülke programının vurgusu; çocuk yoksulluğu, okul öncesi eğitim ve 14-18 yaş grubundaki çocukların (ortaöğretime devam edenler ve etmeyenler) ihtiyaçlarının karşılanması olacaktır. Ülke Programı Farklılıkların Azaltılması, Sosyal İçerme ve Koruma ile Gençlerin Güçlendirilmesi ve Koruma ana başlıklarında hazırlanmıştır.

I. Farklılıkların Azaltılması, Sosyal İçerme ve Koruma

Çocuk yoksulluğu ve sosyal içerme: UNICEF, ortakları ile birlikte çocuk yoksulluğuyla mücadele için ulusal politika ve stratejiler uygulanması ve çocuklar ve aileler için daha büyük bir mali alan yaratılması yönünde çalışacaktır. Ulusal ve yerel yetkililer çocuk yoksulluğu ve sosyal içermeyi hedefleyen kaynak tahsislerinin etkililiğini planlamak, bütçelemek ve izlemek için çocuk yoksulluğu, mevcut sosyal koruma sistemi ve çocuklar için yapılan bütçe tahsisi ve giderler konusundaki araştırmalardan elde edilen sonuçlardan yararlanacaktır.

Kaliteli ilköğretim: Türkiye ilköğretimde kayıt oranları ve cinsiyet eşitliğinde büyük bir ilerleme kaydetmiştir; ancak ilköğretimde devamsızlık özellikle kız çocuklar arasında bir sorun olmaya devam etmektedir. Kaliteli ilköğretimin tamamlanması ve ortaöğretime geçiş UNICEF'in önceliklerinden biridir.

Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi: UNICEF nitelikli okul öncesi eğitime kayıt olan ve devam eden kız ve erkek çocukların sayısını arttırmak için ihtiyaç duyulan davranış ve sistem değişiklikleri ile ilgili ülke önceliğini (çeşitlendirilmiş ve nitelikli gündüz bakım ve okul öncesi eğitim hizmetlerinin ve programlarının sağlanması dahil) destekleyecektir. AB'nin mali desteği ve MEB işbirliğiyle yürütülen proje, dezavantajlı çocuklar ve aileleri için çocuk gündüz bakım ve okul öncesi eğitim programlarına kayıt ve devam oranlarının arttırılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Çocuğun korunması: UNICEF, (a) hizmetlerin birleştirilmesi ve entegre edilmesi için bir model geliştirilmesi ve (b) çocuk bakım standartlarının geliştirilmesi ve izlenmesi de dahil olmak üzere ebeveynlerinden uzakta yaşayan çocuklar için sağlanan çocuk bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi konusunda hükümete destek vermeye devam edecektir. Amaç, her türlü ayrımcılık, şiddet, istismar ve sömürü riski altında olan çocuklar için işleyen bir önleme ve koruma sistemi yönünde ilerlemektir.

Erken Çocukluk Gelişimi ve Bakımı (EÇGB): Dezavantajlı ailelerde doğan çocukların yaşamdan beklentilerinin arttırılmasında EÇGB'nin oynadığı önemli rolü göz önüne alarak, UNICEF EÇGB'nin (gelişim zorluklarının ve engelliliklerin erken evrede belirlenmesi dahil) sağlık sistemine entegre edilmesini ve böylece tüm çocukların erken çocukluk gelişimiyle ilişkili tüm risk faktörlerinden korunmasını destekleyecektir.

Çocuk haklarının izlenmesi: Meclis çocuk hakları izleme komitesi ve oluşturulması muhtemel bir çocuk kamudenetçiliği (ombudsperson) makamı da dahil olmak üzere, çocuk hakları izleme sistemleri güçlendirilecektir.

II. Gençliğin Güçlendirilmesi ve Koruma

Ulusal gençlik politikası: Nüfusunun %17,5'i 10-19 yaş arasında olan Türkiye, kapsamlı bir ulusal gençlik stratejisine ihtiyaç duymaktadır. UNICEF, kişisel ve sosyal gelişimleri dahil olmak üzere gençlerin haklarını güvenceye almak ve ihtiyaçlarını karşılamak için bir ulusal gençlik politikası hazırlanmasında hükümete yardımcı olacak ve stratejinin bir ulusal gençlik kurumu yoluyla etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için çalışacaktır. Gençlerin kendilerini etkileyen kararlara katılımı, bu çabaların yol gösterici ilke ve amacı olacaktır.

Ortaöğretim: UNICEF eğitim alanında hükümete verdiği desteği ortaöğretim düzeyini de içine alacak şekilde genişletecektir. Kızlar, dezavantajlı çocuklar ve ortaöğretime kayıt oranlarının düşük olduğu illerdeki çocuklar için ortaöğretime erişimin sağlanması başlıca amaçlardan biri olacaktır. Kayıt oranlarının artırılmasının yanında devamsızlık ve okul terklerinin önlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Ortaöğretimin işgücü piyasasının ihtiyaçlarıyla daha uyumlu olması hedeflerden biridir. Bunun hem ortaöğretime katılımı artırması hem de gençleri çalışma hayatına hazırlaması beklenmektedir.

Çocuklar için Koruma: UNICEF ve hükümet çocuk adalet sistemi reformunda işbirliği yapmaya ve tamamen uluslararası standartlar ve Çocuk Koruma Kanunu doğrultusunda çocuklar için adaleti sağlamaya devam edecektir. Hâlihazırda, çocuklar çoğu zaman mahkemeyi beklerken uzun süreler boyunca gözaltında kalmaktadır. Mahkemeye çıkan tüm çocukların çocuk mahkemelerinde yargılanmasını, çocuk mahkemelerinin alternatif tedbirlerden yararlanmasını ve hapis cezasına sadece son çare olarak başvurmasını sağlamak önemlidir. Gözaltında tutulan çocuklar için bireyselleştirilmiş bir rehabilitasyon sistemi uygulamaya konacaktır.